

Leven is een spel voor 'heilige' Donatien

Martin Driessen. | beeld hollandse hoogte

11 oktober 2019, 03:00

Jelmer Birkhoff

Wij geven 5 artikelen per maand cadeau. Dit is nummer 1.

We kunnen onze verhalen alleen maken als betalende leden ons steunen.
Vind je christelijk betrokken journalistiek ook belangrijk?

Sluit je nu aan →

vanaf € 3,25 per week

Martin Michael Driessen is niet iemand die zichzelf graag herhaalt. Na de succesvolle verhalenbundel Rivieren en het met lof ontvangen De pelikaan: een komedie onderzoekt hij met De heilige weer een ander genre: de schelmenroman.

Hoofdpersoon en verteller in *De heilige*, Donatien, verhaalt vol bravoure, soms wat te breedsprakig, over zijn omzwervingen en daden. Hij leeft in het Frankrijk waar Napoleon net zijn nederlaag heeft geleden en waarin de Bourbon-monarchie haar macht herstelt. Een chaotische tijd, maar dat is voor de gewiekste Donatien geen bezwaar: het leven is een spel, elke situatie is een kans om er een slaatje uit te slaan.

De heilige had daardoor evengoed *De schijnheilige* kunnen heten, want hoewel de hoofdpersoon na een leven vol opportunisme, bedrog en moord in de gevangenis het geloof ontdekt schijnt te

hebben, is mogelijk zelfs dat voor hem een spel. Niet voor niets merkt Donatien al vroeg in het verhaal op dat hij leugens altijd interessanter heeft gevonden dan de waarheid.

Donatien – geschenk van God – heeft zichzelf zo genoemd. Maar zijn slachtoffers zijn niet zo blij met hem. Ook zijn vader, een liefdeloze, altijd dronken molenaar zag hem alles behalve als een geschenk.

Terwijl de schelmenavonturen elkaar opvolgen, speelt de vader-zoonrelatie op de achtergrond een belangrijke rol: zijn vader had hem niet lief, Donatien verwekt zelf een zoon bij een vrouw, die hij versiert met leugens en die hij verlaat, terwijl ze zwanger is.

Uiteindelijk zal blijken dat de heilige in wording steeds meer op Christus gaat lijken – qua uiterlijk althans. Want hoewel hij na zijn dood heilig wordt verklaard blijft de vraag of zijn geloof echt inhoud is, of vooral vorm. Daarmee is in een boek vol koddigheden de religieus geladen vraag, 'Vindt Donatien uiteindelijk echt een vader?', toch een van de belangrijkste.

avonturen

Tot zover het 'gewichtige' deel. Tijdens het lezen speelt bovenstaande mee, maar wordt de lezer, zoals het een schelmenroman betaamt, vooral beziggehouden met avonturen. Donatien beleeft wel erg veel en het gevaar is dat een zekere verzadiging optreedt. Gelukkig schrijft Driessen soepel als altijd.

Donatien treedt op als een zwerver, een overvaller en een op seks beluste mooiprater die zowel mannen als vrouwen in bed praat. Maar het zou te eenzijdig zijn om Donatien alleen te karakteriseren door alle leed dat hij anderen berokkent. Hij is ook een slimme man die helpt bij het opstellen van de windschaal van Beaufort, die geroofde kostbaarheden weggeeft aan een arme vrouw en onvermoeibaar meedoet aan een ontdekkingsreis. Helaas voor hem veroorzaken veel van zijn goede bedoelingen hem uiteindelijk ook problemen.

bezoek in de cel

De rondzwervende Donatien vol tegenstrijdigheden is een personage dat past in de romantiek van de eeuw waarin hij leeft. Veelzeggend is het dat hij tijdens zijn leven in contact komt met verschillende grootheden uit de romantische literatuur. Victor Hugo bezoekt hem in zijn cel en hij ontmoet August graaf Von Platen. Lord Byron speelt uiteindelijk de grootste rol in het boek. Op verschillende momenten wordt zijn poëzie aangehaald door Donatien en verwonderlijk is dat niet. Met zijn intelligente, buitensporige gedrag heeft Donatien zelf wel wat weg van een byroniaanse held.

En zoals deze personages al in de negentiende eeuw op weerstand konden rekenen, zijn er ook nu ongetwijfeld nog mensen die de snaakse leugenaar en zijn schanddaden niet zullen waarderen. Voor wie hier geen probleem mee heeft is *De heilige* een overwegend vermakelijk boek waarin Driessen – zoals we ondertussen van hem gewend zijn – alles keurig bij elkaar laat komen in een mooi geconstrueerd plot. ■

De heilige. Een schelmenroman

Martin Michael Driessen. Uitg. Van Oorscot, Amsterdam 2019. 240 blz. € 22,50

+ schrijfstijl

+ mooie constructie

- avonturen kunnen verzadigen

© 2019 ND | [Algemene voorwaarden](#) | [Privacyverklaring](#)

Gerealiseerd door [Liones](#)